

РОЗДІЛ 1

ПРИЇЗД

То було дивне місто. Платформи автовокзалу впиралися просто в огорожу глибокого каналу. Зранку, коли під'їжджали до Міста-біля-Моря, почало сніжити, і Марта навіть трохи зраділа. Вона любила сніг: він вибілював світ, робив чистішим. Та на вокзальній площі від білої ковдри майже нічого не лишилося; крихітні сніжинки, що торкалися нерухомої води каналу, також одразу зникали. Автобус поволі розвернувся і причалив до платформи, мов корабель до пірса.

Ледве втримуючи напхану речами валізу, дівчинка вибралася назовні. Довкола вирувала штовханина: пасажирів отримували багаж, зустрічальники обнімали прибулих, хтось когось гукав, і всі поспішали. І хоч скільки дівчинка ставала навшпиньки й крутила головою, довготелесої постаті батька видно не було.

Що ж таке? Пані Олена, літня жіночка, яка погодилася наглядати за Мартою по дорозі, телефонувала йому дві години тому, перш ніж зійшла на власній зупинці. Може, переплаутов рейс? Дівчинка багато разів чула від тітки Кіри, що на Алекса не можна покладатись, але щоб аж так... Невже він забув?

Аби уникнути штовханини, вона відійшла вбік, до лав біля каналу. Там на чавунній огорожі сидів величезний мартин із золотавими очима й прискіпливо розглядав Марту, наче відповідальний прикордонник.

— Мене мають зустріти, — навіщось повідомила йому дівчинка.

Мартин схилив голову набік і кліпнув. Марта зітхнула, поставила валізу поряд із засніженою лавою і роззирнулась довкола. Над накривками платформ стримів чорний триярусний шпиль якоїсь велетенської будівлі, на його вершечку осяйно зблискував флюгер. Трохи далі дівчинка розгледіла ще один шпиль, проте нижчий, масивніший.

Ні. Вона навіть дивитися не буде. Дівчинка повернулася спиною до шпилів і вокзальної площі та втупилась у воду. Звідти, мов із глибокого колодязя, на неї дивилося таке саме дванадцятирічне дівча з довгим, скуйовдженим після безсонної ночі волоссям, тільки вбрання у тої дівчинки було геть чорне.

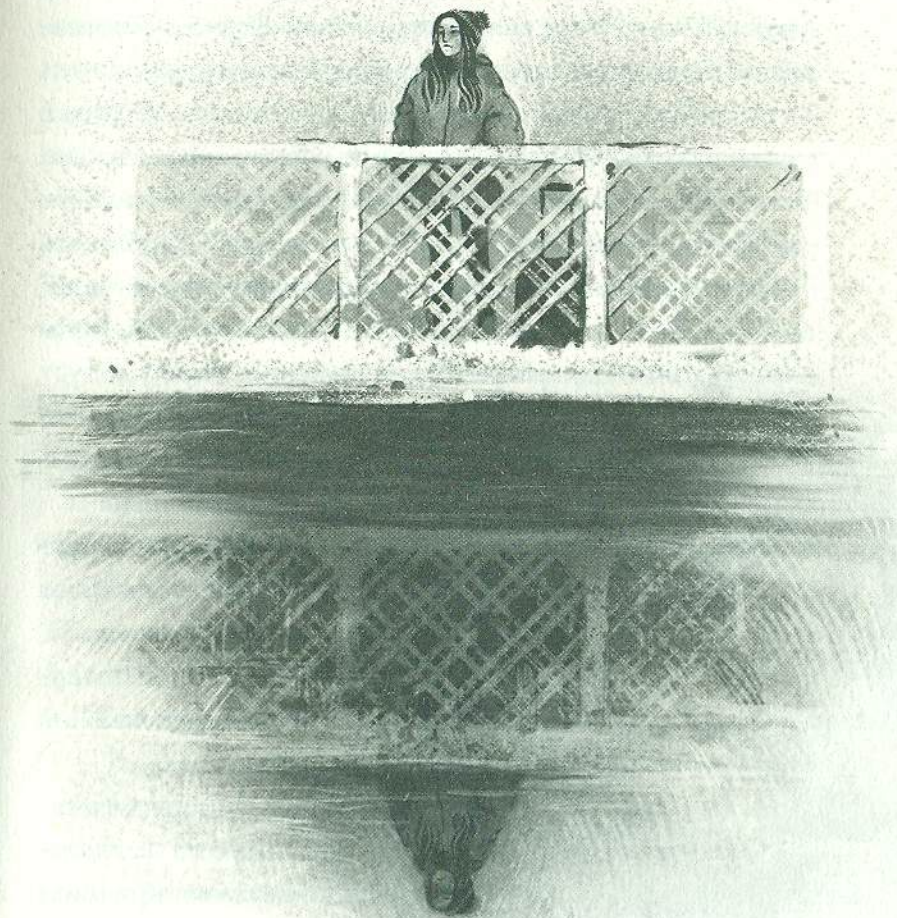
«Тобі сподобається, — Алекс, мабуть, повторив це не менше ста разів. — Знайду тобі гарну школу, з'являться нові друзі. Ось побачиш. Усе буде добре. Ну годі. Годі, моя люба. Не треба більше плакати».

Навіть зараз, згадавши його слова, дівчинка обурено пересмикнула плечима. Що за дурню він вигадав? Вона не плакала навіть на похороні. Навіть коли покидала їхню з мамою квартиру і знала, що це назавжди, бо тітка Кіра продає помешкання. Ніби тут зарадиш сльозами. Мама більше немає. В Марти лишився тільки Серафін.

Дівчинка засунула руки в кишені, пальці лівої одразу намацали фігурку. Стало трохи легше.

Серафін був мамин янгол, старовинна ялинкова прикраса. Мама розповідала, що знайшла його в сувенірній крамниці невдовзі після того, як народилася Марта. Пір'я на крилах та кучеряве волосся були на диво тонко викарбувані. Мабуть, через це янгол здавався майже живим.

Малою Марта завжди просила потримати його хоч на хвильку, але мама не дозволяла. А рік тому раптом подарувала.

Зняла з ялинки, коли вони вдвох святкували Різдво, про яке ніхто не знав, що воно останнє.

Ну й нехай. Як батько по неї не прийде, вона знайде собі прихисток десь на каналі і буде жити там разом із Серафіном. Роздивлятиметься крижинки, споглядатиме небо й хмари, потоваришує з мартинами. Нічого, якщо спати в тому прихистку буде холодно, — вона не боїться. Вона взагалі тепер майже нічого не боїться, бо найжахливіше вже сталося.

«Може, так буде навіть краще», — ображено міркувала Марта. Точно краще, ніж жити з тіткою Кірою, з її похлиливими зойками й маніякальною прихильністю до чистоти. І в сто разів краще, ніж з Алексом, який навіть зустріти її вчасно не годен. Навіщо вона йому взагалі здалась? Неясно. Якщо вона малям його не цікавила — аж настільки, що він дав мамі від нього поїхати, — то зараз тим паче не зацікавить.

Марта видобула янгола з кишені, показала йому канал і шпиль. Гладеньке тіло фігурки зі слонової кістки було тепле, приємне на дотик. Серафін усміхався, підносячи флейту до вуст.

— Як гадаєш? Могли б ми тут жити?

Усмішка янгола, здавалося, стала ще осяйнішою.

— Звісно, — зітхнула дівчинка. — Я й забула. Ти ж тут народився. І я теж. Ти, мабуть, радий повернутися на батьківщину. А я ось — ні...

На тлі чорної чавунної огорожі тіло янгола здавалося крихким,

беззахисним. Та він все одно усміхався. Може, хоче сказати, що їй треба бути сильною?

Дівчинка насупилася. Легко йому. Усміхатися набагато легше, коли ти вирізьблений з кістки.

Автобус кудись поїхав від платформи, більшість пасажирів розійшлася. Від пронизливого вогкого вітру дівчинка почала тремтіти. Доведеться, мабуть, зателефонувати. Алекс же дав їй свій номер, сам забив у пам'ять телефона й підписав «Тато». Сподівався, мабуть, що вона так його називатиме. Та хоч скільки вона силувала себе — не могла такого сказати. Не могла та й годі.

— Агов, дівчинко! Дівчинко! Це третя платформа? Тут був автобус?!

Мартин, що весь час сидів поряд на огорожі, пронизливо скрикнув і рвонув у низьке небо. Марта озирнулась. Лець тримаючись на височенних підборах, крізь сніг і лід до неї пробиралася чорнява дівчина з лискучим волоссям, у вишуканій хутряній безрукавці.

— Ти Марта? — спитала незнайомка, діставшись до неї. — Марта Вітрецька?

Дівчинка спромоглася лише кивнути.

— Ой, слава богу! — з полегшенням зойкнула та. — Чого ти так далеко забралась?! А я бачу — автобуса нема і вже злякалась, де тебе шукати! Трохи затрималася в перукарні. Алекс би мене на порох стер, якби я тебе пропустила. Ну, давай знайомитись. Я Інге. Його дівчина.

І вона широко усміхнулася, ніби чекаючи аплодисментів.

— То Алекс не прийде? — розгублено перепитала Марта.

— Звісно, прийде! — завуркотіла до неї дівчина. — Невже він не зустрів би свою донечку? Останнім часом тільки про тебе й мова. Він просто затримався на роботі. Зараз у нього дуже

важливий проєкт. Ти навіть не уявляєш, скільки від нього залежить. Це твої речі? — Інге оглянула важезну валізу поряд з лавою. — Господи, ти що, туди цегли напхала? Татко все тобі нове купити. Ну добре, бери її та біжімо до кав'ярні. Тут такий холод!

Та Марта заклала.

— Ти чого? — витріщилась на неї Інге.

— Я вас не знаю, — ледь вичавила з себе дівчинка і почервоніла, навіть сльози виступили.

— Звісно, не знаєш! — розсміялась Інге, проте трохи силувано. — Але ми з твоїм батьком разом уже три роки, гадаю, настав час познайомитися. Ходи, будь ласка, не вередуй, — вона вибагливо простягла Марті руку. — Я не можу довго стояти на холоді, в мене холодова алергія.

— Ось ви де!

На щастя, саме цієї миті з юрби перехожих вигулькнув Алекс в елегантному темному пальті та костюмі. Марта ще ніколи не бачила батька при такому параді, хоча, попри офіційне вбрання, вигляд він мав не менш розшарпаний, ніж зазвичай.

— З приїздом, любя! — Алекс нахилився обійняти її, і Марта негайно замерла, мов дерев'яна лялька. — Вибач, вирвався, щойно зміг.

Дівчинка ввічливо торкнулася губами його холодної щоки і чимшвидше відсторонилась.

— Дякувати богу! — закотила очі Інге. — А то я вже не знала, що робити.

Алекс кинув на неї запитальний погляд.

— Твоя дочка каже, що мене не знає. Мабуть, вирішила, що я її викрасти хочу. Хоча нічого дивного. Ти, мабуть, як завжди, і словом про нас не прохопився.

— Годі тобі, Інге, — скривився Алекс. — Марта просто трохи розгубилася, так, любя?

Він знов нахилився, щоб обійняти доньку за плечі: зріст мав аж надто високий.

— Я ж розповідав тобі, як ми живемо з Інге, пам'ятаєш?

Марта не могла пригадати. Може, щось таке й було, проте Алекс не мав звички розповідати про себе. Завжди був не надто говіркий. Весь тиждень, що вони пробули разом після похорону, а потім ті два у жовтні, що пішли на залагодження опікунських справ, він здебільшого мовчав або, зачинивши двері, сварився з тіткою Кірою на кухні. Хоча по-справжньому даялася тільки тітка. Алекс сварився у свій спосіб — незворушно слухаючи. Марта тоді багато чого дізналася про батька. Мабуть, більше, ніж мама сказала їй за все життя. Що в нього кам'яне серце, що він безвідповідальний егоїст, який корчив із себе Пікассо й зруйнував життя молодій дурній дівчині. Алекс не відхилив жодного з обвинувачень. Чи відчував справедливість тих слів? А чи йому було просто байдуже?

— Слухай, а де твої рукавички? — раптом схопив її за руку батько. Марта негайно відсмикнула долоню. — Інге, вона ж геть задубіла! Треба ж було хоч у вокзал її завести! Скільки ви оце тут стояли?

— Саме це я й хотіла зробити! — образилась дівчина. — Та вона не бажала йти зі мною! Що я, по-твоєму, мала вдіяти? Завжди, як я щось роблю, тобі воно не так! Наступного разу приходь сам і роби як слід!

— Добре, добре... — Алекс нервово смикнув плечем, схопив Мартину валізу і швидко повів усіх до машини.

— Треба буде купити Марті тепліший одяг, — примовляв він по дорозі. — І, мабуть, чоботи також. Допоможеш їй, Інге?